

μὲ τοὺς γέλωτάς μας· εἶμαι βέβαιός ὅτι εἰάν δὲν ἐγίνετο αὐτὸ θὰ ἤρχιζον καὶ νὰ τραγωδήσωσι.

Τότε ὅμως ὁ βεζίρης ἐσκέφθη ὅτι ὁ γέλως ἦν ἀπηγορευμένος κατὰ τὸ διάστημα τῆς μεταμορφώσεώς των, ἐπὶ ποιῇ αἰωνίου ἀποκτηνώσεως· καὶ αἴφνης, τῆς σκέψεως ταύτης καταπαυσάσης τὴν ἐπιθυμίαν του, οἶονεὶ ἐμβρόντητος διεκοίνωσε τὴν ἀνησυχίαν του καὶ τῷ καλίφῃ.

— Ἀνάθεμα! ἀνέκραξεν ὁ Χασίδ, μὰ τὴν Μέκκαν, καὶ τὴν Μεδινάν! Πολὺ κακὴ ἀστειότης εἶναι αὕτη!... Νὰ μείνω αἰωνίως πελεργός!... Ἀλλὰ συλλογίσου λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάμωμεν διὰ νὰ γίνωμεν πάλιν ἄνθρωποι!... Ἐγὼ οὔτε κἂν ἐνθυμοῦμαι τίποτε.

— Πρέπει τρεῖς νὰ κλίνωμεν πρὸς ἀνατολὰς, ἔσπευσε νὰ εἶπῃ ὁ βεζίρης, καὶ νὰ προφέρωμεν ταυτόχρονον τὴν λέξιν ΜΟΥ... ΜΟΥ... ΜΟΥ... ἀναθεματισμένη λέξις! Ἄς δοκιμάσωμεν ὅμως· ἴσως τὴν ἐνθυμηθῶμεν.

Ἦρχισαν λοιπὸν ἀμέσως τότε οἱ δύο πελαργοὶ νὰ χαιρετῶσι τὸν ἥλιον, καὶ νὰ κλίνωσι τοσοῦτον, ὥστε τὰ μακρὰ αὐτῶν ῥάμφη ἡροτρίων σχεδὸν τὸ ἔδαφος. Ἄλλ' οἴμοι! ἡ μαγικὴ λέξις ἔφυγε τῆς μνήμης των. Μάτην ὁ καλίφης ἔκλινε καὶ ἐπανέκλινε τὴν κεφαλὴν! μάτην ὁ Μανσοὺρ ἐκούραζε τοὺς πνεύμονάς του κράζων ΜΟΥ... ΜΟΥ... ΜΟΥ... Εἶχον λησμονήσει ἀμφότεροι τὰς τελευταίας τῆς λέξεως συλλαβάς.

Καὶ ἰδοὺ πῶς ὁ ταλαίπωρος Χασίδ καὶ ὁ δυστυχὴς αὐτοῦ βεζίρης μετεμορφώθησαν εἰς πελαργούς, καὶ διέμενον πτερυγοφόροι πλείοτερον ἢ ὅσον ἤθελον χρόνον.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

Κατὰ τὸ γερμανικὸν τοῦ Hauff.

Π.

~~~~~

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, συγγραφεὶς ὑπὸ Μενδελσῶνος Βαρθόλδου καὶ μεταγλωττισθεῖσα ἐκ τῆς γερμανικῆς ὑπὸ Μ. Ι. Παπαρρηγοπούλου. Μέρος πρῶτον. Ἐν Ἀθήναις 1872. — Καρόλου Μενδελσῶνος Βαρθόλδη Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Μεταφραστὴς ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Ἄγγ. Σ. Βλάχου. Τόμος Α'. τεύχος Α'. Ἀθήνησι 1872.

Ἀναγγέλλομεν σήμερον ἀπλῶς τὰς δύο ταύτας μεταφράσεις τῆς ὑπὸ τῆς Μενδελσῶνος Βαρθόλδη γερμανιστὶ συγγραφείσης Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιφύλασσόμενοι ὅπως ἐκτενέστερον ποιήσωμεν λόγον βραδύτερον, ὅταν ἡ τε συγγραφή καὶ αἱ μεταφράσεις ἀποπερατωθῶσιν. Ἀρκοῦμεθα μόνον νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ τοῦ κ. Βλάχου μετάφρασις διακρίνεται διὰ τε τῆς γλώσσης τὸ γλαφυρὸν καὶ ἀκριβὲς καὶ διὰ τὴν πιστότητα αὐτῆς. Ὁ κ. Βλάχος ἐννοῶν κατὰ βάθος καὶ γράφων εὐχερέστατα ἀμφοτέρας τὰς γλώσσας, τὴν τε γερμανικὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν, ἦν ἴσως ὁ μόνος κατ' ἀλλήλους ὅπως μεταφράσῃ τὴν στρυφνὴν τὴν φράσιν καὶ γλωσσικῶν νεολογισμῶν πλήρη συγγραφὴν τοῦ Γερμανοῦ ἱστορικοῦ. Διψοῦμεθα ὅτι δὲν δυνάμεθα τὸ αὐτὸ νὰ εἰπώμεν καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαὴλ Παπαρρηγοπούλου μεταφράσεως· ἴσως ἐκ πατριωτικοῦ ὀρμώμενος ζήλου ὁ κ. Παπαρρηγόπουλος ἔσπευσε νὰ μεταγλωττίσῃ τὴν ἀληθῶς ὡραίαν ταύτην ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας πατρίδος· ἀλλ' ἡ ἀτελής τῆς γερμανικῆς γνώσις, καὶ τὸ ξηρὸν καὶ ἀκαλλώπιστον τῆς γλώσσης ἣν γράφει, αἱ συχνάκις ἀπαντῶσαι ξενολεξίαι καὶ σολοικισμοὶ καὶ αἱ τοῦ πρωτοτύπου διαστροφὰι καὶ παρεννοήσεις ἐλαττοῦσι τῆς μεταφράσεως τὴν ἀξίαν, δυσχερῇ δὲ καὶ ἐπίπονον τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς καθιστῶσι. Πρὸς κύρωσιν δὲ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων ἡμῶν ἀναγράφομεν ἐνταῦθα ὀλίγα τῶν λαθῶν ἐκ τῶν τριῶν πρώτων σελίδων αὐτὰ ἀρνούμενοι.

1) Αὐταὶ τῶν βιβλίων αἱ ἐπιγραφαὶ εἶνε παρανενοημέναι: — Flitterjahr der Revolution ὀνομάζει ὁ συγγραφεὺς τὸ 1821, κατὰ μετάπτωσιν ἀπὸ τοῦ Flitterwoche, ὡς ὀνομάζουσιν οἱ Γερμανοὶ τὴν παρὰ Γάλλοις lune de miel, τοῦτέστι τὸν γλυκὺν, χαρμόσυνον, εὐφρόσυνον μῆνα τοῦ γάμου· τοῦτο ἐσφαλμένως μεταφράζει ὁ κ. Παπαρρήγόπουλος ἐπίσημον ἔτος.

2) Ἡ πρωτεύουσα ἔπλεεν εἰς τὸ αἷμα· γερμ. Die Hauptstadt schwamm in Blut· ἡ φράσις δὲν εἶνε ἐλληνικὴ· τὸ δὲ schwamm εἶνε ἀόριστος καὶ οὐχὶ παρατατικός· τὸ χονδρὸν τοῦτο λάθος κάμνει πολλαχοῦ ὁ μεταφραστὴς, μὴ δυνάμενος νὰ διακρίνῃ ποῦ εἶνε ἀόριστος καὶ ποῦ παρατατικός ὁ εἰς καὶ μόνος γερμανικὸς χρόνος.

3) Σχεδιῶν, γερμ. Kähnen· τοῦτο εἶνε ἀκάτια, λέμβοι, οὐχὶ δὲ σχεδίαι, αἵτινες οὔτε ὑπῆρξαν ποτε οὔτε ὑπάρχουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ δὴ εἰς μεταφορὰν ἀνθρώπων διὰ τοῦ πελάγους.

4) Σύγχυσις καὶ διασπορὰ μεταφράζει τὸ γερμανικὸν Zerstreung· διατί τὸ σύγχυσις καὶ πρὸς τί; τὴν ἔννοιαν ταύτην δὲν εἶχε βεβαίως ὁ συγγραφεὺς.

5) Ἄν καὶ ἄλλως μεταφράζει τὸ γερμ. und im Uebrigen· ποῦ εὗρεν ὁ μεταφραστὴς τὸ ἐναντιωματικὸν τῆς ἐννοίας, ἐνῷ τοῦναντίον ὁμοιόταται τὴν ἔννοιαν εἶνε ἀμφότεραι αἱ διὰ τοῦ und im Uebrigen συνδεόμεναι προτάσεις;

6) Ἀνατολικὴ Χριστιανισμὸς μεταφράζει τὸ abendländische Christenheit ὁ συγγραφεὺς ἐννοεῖ τὸν κατὰ τὴν δύσιν χριστιανικὸν κόσμον.

7) Ἐγκατέλειπον οἱ ἄνθρωποι μεταφράζει τὸ überliess man, ἀλλὰ τὸ man ἐδῶ σημαίνει τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ὡς ἐκ τῆς ὅλης φράσεως καταφαίνεται· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐν γένει οὐδὲν ἔχουσι μὲ τὸ προκείμενον.

8) Ἀνέτειλε αὐτῇ ἐπανακτῆσεως μεταφράζει τὸ die Aussicht

auf den Rückgewinn öffnete. Ἐδῶ σχόλιον δὲν χωρεῖ· ἄλλο λέγει ὁ Γερμανὸς καὶ ἄλλο ὁ Ἕλλην.

9) Τιμᾶ καὶ σέβεται... ἐμπεριέχει... Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐνεστῶτες εἶναι ἀόριστοι ἐν τῷ κειμένῳ· τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ geschlossen hat.

10) Ἐνέβαλεν ἐαυτὸν εἰς νέον ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀνατολικῆς δεσποτείας μεταφράζει τὸ γερμ. fand sich selbst im Kampf gegen jene zweite orientalische Gewaltherrschaft zurück· χονδροτέρα παρεννόησις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ· ὁ Γερμανὸς λέγει, ὅτι οἱ Ἕλληνες θὰ κατεστρέφοντο ἂν ἐξηκολούθουν μένοντες ὑπὸ τὴν λατινικὴν δεσποτείαν, ἐσώθησαν δὲ ὡς ἔθνος ὑποπεσόντες εἰς τὸν τουρκικὸν ζυγόν, καθότι παλαιότες κατὰ τῆς δευτέρας ἐκείνης ἀνατολικῆς δυναστείας ἐπανεῦρον ἐαυτοὺς, ἡσθάνθησαν δηλ. ὅτι ἦσαν ἔθνος.

11) Ἀποκλειστικότης μεταφράζει τὸ geschlossenes Ständewesen τοῦτέστι τὴν ἀπότομον διάκρισιν εἰς κοινωνικὰς κλάσεις.

12) Διετήρει αὐτοὺς ὁμοῦ μεταφράζει τὸ hielt sie zusammen ὅπερ οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ: συνέδεσε, συνεκράτησεν αὐτούς.

13) Ἡ πρὸς ἀντίστασιν ἀπαιτούμενη ἐθνικὴ δύναμις μεταφράζει τὸ nationale Widerstandskraft· ποῦ εὗρε τὸ ἀπαιτούμενη ὁ μεταφραστὴς;

14) Καλῶς ἐσταθμισμένον μεταφράζει τὸ nivellirenden ἰσοπεδοῦν, ἐξισοῦν.

15) Καλλιτεχνικὴ τις διακόσμησις τῆς παραδόξως ἡχοῦσης προτάσεως· οὐδὲν ἐννοεῖ τις ἐκ τούτου· ὁ γερμανὸς λέγει: eine illustration für den paradox lautenden Satz· εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως εἶνε ἐνταῦθα κἄπως ἐπιφυλλιδιογραφικόν καὶ ἐπομένως δυσνόητον· ἀλλ' ὁ μεταφραστὴς ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἤθελε νὰ εἰπῇ, ὅτι: ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπῆρξεν ἡ πραγ-

ματική κύρωσις τῆς ὀρθότητος τῆς παραδόξου προτάσεως κλπ.

16) Φρουρητικὸν ἔσμα κωμικωτάτη μετάφρασις τοῦ Wächterlied· κρίμα ὅτι ὁ μεταφραστὴς ἔζησεν ἐν Βερολίῳ, ὡς νομίζομεν, καὶ ἐλησμόνησεν ἐν τούτοις τοὺς Wächter· wächterlied θὰ εἴπῃ νυκτερινὸν, πένθιμον καὶ οὐδὲν πλέον.

17) Ἐγωϊστικὴ θέλησις, γερμ. Egoismus· διατί ἡ θέλησις, ἐδῶ μάλιστα, ὅπου πρόκειται περὶ συμφέροντος.

18) Ὅτι τὸ συμφέρον τοῦ Ἰσλαμισμού ἀπῆτει τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Δύσεως, ἣτις εἶχε καταστήσει δυνατὰς καὶ τὰς τόσον ταχείας ἀποτυχίας κλπ. γερμ.: dass die Theilnahmlosigkeit des Abendlandes die Interessen des Islams gefördert und die raschen Erfolge... ermöglicht habe. Ὁ Γερμανὸς λέγει ὅτι: ἡ ἀπάθεια τῆς Δύσεως εἶχε προαγάγει τὰ συμφέροντα τοῦ Ἰσλαμισμού καὶ καταστήσει δυνατὰς κλπ. ἀλλ' ὁ ἀτυχὴς μεταφραστὴς ὑπέλαβε τὸ gefördert ἀντί erfordert, καὶ ἔπαθε ὅ,τι ἔπαθε, ζητῶν νὰ συμβιβάσῃ τὰ κατὰ τὴν πλάνην του ταύτην ἀσυμβίβαστα.

19) Βαθμολογία μεταφράζει τὸ ordination δηλ. τὴν χειροτονίαν.

~~~~~

Παιδικὴ Βιβλιοθήκη με εἰκονογραφίαις διὰ τὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων. — Ἡ μικρὰ καλὸν τοῦ ὀνόματος, κατὰ τὴν Ἀγγλίδα miss Edgeworth ὑπὸ ΛΡ. ΒΑΜΠΑ μετὰ δεκατεσσάρων εἰκονογραφιῶν. Ἀθήνησι 1872.)

Εὐχαρίστως ἀγγέλομεν τὴν ἔκδοσιν τοῦ μικροῦ τούτου βιβλίου, ὅπερ, ὡς συγγραφὴ τῆς ἀγγλίδος Edgeworth, τῆς περιφανοῦς ταύτης συγγραφέως εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παιδικῆς οἰκογενειακῆς φιλολογίας, προώριστα ὡς ἀπὸ ψυχῆς εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν νὰ τύχῃ μιᾶς ἐκ τῶν πρώτων θέσεων παρὰ τοῖς προ-

\*) Ἐν τομίδιον χαρτοδεμένον· τιμᾶται δραχμῇ, εὐρίσκειται δὲ παρὰ τῇ βιβλιοπώλῃ Ν. Β. Νάκη, καὶ ἐν τῇ γραφείῳ τοῦ Παρθενῶνος.

καταρκτικοῖς σχολείοις, καὶ παρὰ ταῖς οἰκογενεαῖς ἐκείναις, ἐν αἷς δίδεται ἔτι καὶ τις φροντὶς καὶ μέριμνα εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς καρδίας τῶν τέκνων τῶν.

Τὸ μικρὸν τοῦτο βιβλίον, ἐκτὸς τοῦ ἀρίστου αὐτοῦ μύθου, τερπνοῦ ἅμα καὶ λεληθότως πείθοντος καὶ διδάσκοντος τὰ παιδία τὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ξένης ιδιοκτησίας, τὴν τιμιότητα, τὴν ἐργασίαν, καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, ἔχει καὶ τὸ μέγιστον προτέρημα, προτέρημα ἄλλως τε γνωστὸν καὶ ἴδιον μέχρι τινὸς βαθμοῦ εἰς τὸν Κ. Βαρμπᾶ, νὰ ᾖναι γεγραμμένον εἰς γλῶσσαν ἀληθῶς παιδικήν, γλῶσσαν δηλ. ἀπλὴν καὶ ἀκριβῆ, ἀνευ χυδαῖσμων, νὰ ᾖναι οὕτως διεσκευασμένον ὥστε οὐδαμοῦ ἰδέα, μεταφορὰ ἢ αἰσθημα νὰ πίπτῃ ἀποφθεγματικῶς καὶ ᾖναι ὑπεράνω τῆς καταλήψεως τοῦ παιδός. Ἀναγινώσκων τις αὐτὸ ὑποθέτει ὅχι ὅτι ἐγράφη εἰς γλῶσσαν ξένην καὶ διὰ παῖδας ἄλλης μορφώσεως καὶ ἡθῶν, ἀλλ' ὅτι ἀκούει παιδίον αὐτῷ γνωστὸν ἀφηγούμενον διήγησιν τὴν ὅποιαν ἤκουσεν ἢ ἀνέγνω.

Καιρὸς ἀληθῶς νὰ κατανοήσωμεν πάντες, καὶ ἰδίως οἱ γράφοντες βιβλία διὰ τὰ παιδία ἢ τὸν λαὸν, ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ διδάσκονται ἐν ἀποφθέγμασιν ὅτι τὸ κλέπτειν κακόν, τὸ ψεύδεσθαι ἀνελεύθερον ἅμα καὶ ὀλέθριον, ἐκ τοῦναντίου δὲ ὅτι τὸ λέγειν τὴν ἀλήθειαν εὐγενὲς καὶ ὠφέλιμον, τὸ ἀγαπᾶν καὶ ἐλεεῖν τὸν πλησίον χριστιανὸν καθήκον καὶ τὸ «ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποιήσης» τὸ φρονιμώτερον παράγγελμα ἵνα ζῶμεν ἡσυχῶς καὶ ἀσφαλῶς, καὶ ταῦτα πάντα γεγραμμένα εἰς γλῶσσαν πολλάκις τοῦ εὐαγγελίου, εἰς μεταφράσεις ἀδεξίας βιβλίων γεγραμμένων διὰ τόπους ἄλλους καὶ ἄλλα ἡθῆ. Πρέπει νὰ λείψῃ πλέον ἢ ἐσφαλμένη ἀρχὴ ὅτι τὸ παιδίον ὀφείλει νὰ μαυθάνῃ λέξεις εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν του βιβλίου, καὶ ἐπομένως ὅτι τοῦτο ὀφείλει νὰ ᾖναι ὁρμαθὸς ἀκαταλήπτων λέξεων, ἐννοιῶν καὶ αἰσθημάτων, ἀπλῶς καὶ μόνον χρησιμεύον ἵνα τὸ παιδίον μάθῃ πῶς τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου συζεύγνυνται πρὸς ἄλ-

ληλα. "Ωστε νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι εἰς ὅλον τὸν κόσμον εἶναι παραδεδεγμένον ἤδη ὅτι δηλαδή ἐκ τῶν πρώτων ἀναγνωσμάτων μορφώνει λεληθῶτως, καὶ ἄνευ ἐπιβολῆς οἶονεῖ καὶ καὶ κανόνων, ὁ παῖς χαρακτηῖρα ἀψευδῆ, τίμιον, εὐεργετικόν, εὐσταθῆ, ἦτοι ὅτι τὸ ἀνάγνωσμα ἰδίως καὶ κυριώτατα ὀφείλει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς καρδίας καὶ τοῦ νοῦς τοῦ παιδίου, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ἦναι ὅσον οἶόν τε ἐπαγωγὸν καὶ ἀπλοῦν τὴν φράσιν καὶ τὰς ιδέας ἵνα κατανοῇ αὐτό.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα χαίρομεν ὅτι μας ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ εἴπωμεν τὸ κάλλιστον βιβλιάριον τοῦ Κ. Βαμπᾶ

## ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ

ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ \*)

~ ~ ~

Οἱ καρποὶ τῶν δένδρων, ἐξ ὧν ζῶσιν ἔτι πολλαὶ ἄγριαι φυλαὶ παρὰ τὸν Ἀμαζόνιον ποταμὸν, καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τῶν νήσων τῆς Κοινωνίας, ὑπῆρξαν ἡ πρώτη τοῦ ἀνθρώπου τροφή. Εἰς τὸ ἀνεπαρκές τοῦτο μέσον τῆς συντηρήσεως προστετέθη ἔνωρὶς τὸ προϊόν τῆς θήρας καὶ τῆς ἀλιείας. Ὁ ἄνθρωπος ἔζη τότε ὡς τὰ σαρκοφάγα ζῶα, ὅπως δὲ ταῦτα ἠναγκάζετο καὶ αὐτὸς μακρὰς νὰ ὑποφέρῃ νηστείας, ἅς καὶ νῦν ἔτι βλέπομεν τοὺς ἄγριους εὐχερέστερον τῶν Εὐρωπαίων ὑποφέροντας· διότι, ὡς παρὰ τοῖς Κομάγχαις παρατηρήθη, ἀναπληροῦσι δι' ἐνὸς μόνου, ἀλλ' ἀφθόνου γεύματος, πολλῶν ἡμερῶν ἀποχὴν πάσης τροφῆς. 1) Ὁ

\*) Ἡ παρούσα πραγματεία εἶναι ἀπόσπασμα τοῦ συγγράμματος τοῦ κυρίου Alfred Maury, La terre et l'homme, ἐν ᾧ συντόμως καὶ εὐμεθοδέστατα ἐκτίθενται πᾶσαι αἱ τῆς ἐπιστήμης ἔρευναι καὶ ἀνακαλύψεις, ἐν γένει γεωλογικαί, γεωγραφικαί, ἐθνογραφικαὶ κλπ. Σ. τ. Μ.

1) Οἱ Βισαριέχ, γράφει ὁ κ. Linant-Bey (L'Ethay, p. 135), ὑποφέρουσιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας πείναν καὶ διψᾶν, ἄνευ ἐλαχίστης ἐνοχλήσεως. Ὅταν φάγωσι, δὲν σκέπτονται πλέον περὶ τῆς ἐπαύριον· διότι ἀρκοῦνται μὲ ἐλάχιστον ἐν τούτοις ὑσάκεις τῶν γευμάτων, τρώγουσιν τόσον πολὺ, ὥστε δὲν δύνανται πλέον νὰ κινηθῶσιν, ὡς οἱ ἄφρεις βόαι.

ἄνθρωπος, μεγίστην οὕτως ἔχων ὄρεξιν, κατεβίβρωσκε τὴν λείαν αὐτοῦ ζῶσαν σχεδὸν, ἄνευ μηδεμιᾶς προπαρασκευῆς. Ἡ δὲ ἀδηφαγία αὕτη διατηρεῖται παρὰ πολλοῖς ἄγριοις φύλοις, ἅτινα δὲν κατέχουσιν ἐν τούτοις τὰς τελευταίας βαθμίδας τῆς κλίμακος τῆς ἀνθρωπίνης ἀναπτύξεως· ἡ δι' ὠμοῦ κρέατος τροφή διετηρήθη καὶ παρὰ λαοῖς, ἀνεπτυγμένοις ὅπως οὖν, οἱ οἱ Ἀβυσσινιοί, οἵτινες ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν μπρουνδού, τρώγουσιν ὠμὸν κρέας καὶ ἐξαίσιον αὐτὸ θεωροῦσιν. Ἡ δ' ἀνάγκη τοῦ διατηρῆσαι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὸ διὰ τροφήν προσωρισμένον κρέας, καὶ μαλακῦναι τὰ σκληρὰ καὶ ὀστεώδη μέρη, ἅτινα αἱ ὀδόντες δὲν ἠδύναντο νὰ μασσήσωσιν, ὠδήγησε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐψήνωσιν αὐτό, εἴτε ἀπλῶς εἰς τὸν ἥλιον, εἴτε ἐπὶ πυρός. Τοιοῦτοτρόπως τὸ ἐψητὸν κρέας ἐστὶ παγκόσμιον σχεδὸν φαγητόν.

Δύο κυρίως αἰτία συνέτεινον εἰς τὸ νὰ τροποποιήσωσι καὶ μερικεύσωσι τὸ σύστημα τῆς τροφῆς κατὰ τὰ γένη καὶ τὰς φυλάς· ἡ διαφορὰ τῶν προϊόντων ἐκάστης χώρας, ἡ ποικιλία τῶν ὀργανισμῶν, τῶν κράσεων, ἡ ἐπιρροή τοῦ κλίματος, καθίστασι ἀναγκαίαν τὴν προτίμησιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ εἴδους τῆς τροφῆς. Ἐν ᾧ οἱ κάτοικοι τῶν ἐψυγμένων κλιμάτων καταναλίσκουσι μεγίστην τροφίμων ποσότητα, εἰς δ' Ἐσκιμῶ ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ καταβροχθίζει εἴκοσι λίτρας κρέατος, οἱ τῶν τροπικῶν χωρῶν κάτοικοι, ὁ Ἰνδὸς ἢ ὁ Ἀραβὶς ἐπὶ παραδείγματι, ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον ἡμέραν δύνανται νὰ συντηρηθῶσι δι' ἐλαχίστης ὀρύξης, δούραχ, ἢ σίτου. Ἀλλως δὲ ὁ ἄγριος δὲν δοκιμάζει τὴν ἀνάγκην τῆς ποικιλίας ἐκείνης τῆς τροφῆς, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ τῶν Εὐρωπαίων περὶ τὴν γεῦσιν λεπτότης. Ὁ κύκλος τῶν τροφίμων παντὸς ἀγρίου ἢ βαρβάρου λαοῦ, ἐστὶ συνήθως λίαν σμικρὸς, περιορίζεται δὲ εἰς τὰ προϊόντα τῆς γῆς. Ἐκ τούτου δ' ἐξηγεῖται πῶς οἱ ἀρχαῖοι ἠδυνήθησαν νὰ διακρίνωσι πλείστους ὅσους λαοὺς διὰ τοῦ εἴδους τῆς ἰδιαζούσης ἐκάστῃ τροφῆς. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, περι-